

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Karolína Bartáková

Název práce: Vedlejší produkt

Posudek:

Jako výchozí bod své bakalářské práce si Karolína Bartáková zvolila dva diskutabilní fenomény současné kultury: dětské soutěže krásy a kreativní stříhání psů. Společným rysem těchto praktik je excesivní zkrášlování nesvéprávných živých bytostí. Díky názornosti rozporu mezi podstatou a zjevem se tyto dva fenomény nabízejí jako efektní symboly obecného problému převahy obrazu nad realitou jakožto podoby zvěcnění v pozdně kapitalistické společnosti (baudrillardovská „hyperrealita“ či debordovský „spektákl“). Neodmyslitelnou součástí těchto praktik je jejich fotografická dokumentace, jež je široce dostupná na internetu. Tu autorka použila jako zdrojový materiál, s nímž pracovala způsobem akcentujícím pocit zahlcení nadbytečnými obrazy. Navzájem se překrývající zprůhledněné fotografie nazdobených dívek a psů utvářejí podoby jakýchsi umělých, zmutovaných bytostí, jež se navíc neustále proměňují; pevné obrysy reality jsou rozmývány nekončícím proudem obrazů. Autorka sama chápe společenské fenomény, od nichž se odráží, jako formu kolektivního šílenství, a v souladu s tím se snaží ve svých videích navodit pocit postupující ztráty vazby na realitu a její vytlačování fantomatickými útvary.

Médium slideshow se zdá být adekvátní vůči autorčinu záměru: jednotlivé fotografické zdroje zůstávají rozpoznatelné, časový charakter videa ale zároveň umožňuje drammatizovat jejich postupné hromadění. Rovněž další aspekty realizace, jako je tempo, formát projekce a volba projekční plochy působí jako vhodně zvolené. V souvislosti s tím stojí za to zmínit, že dané řešení je výsledkem poměrně komplikovaného procesu hledání nejuvhodnější formy. Předcházející variantu tvořily velkoformátové kresby, jež měly také své kvality, avšak zkoumané společenské fenomény se v nich uplatňovaly spíše jako pracovní podklad pro vytvoření výsledných obrazů fantastických bytostí. Ve finální podobě naopak více vystupuje do popředí téma samotné, aniž by se přitom vytratilo surreálné naladění díla. Autorčino rozhodnutí nevsadit u bakalářské práce na jistotu média kresby, jež bravurně zvládá, ale místo toho hledat výrazové prostředky, které by lépe odpovídaly konceptu, svědčí o cílevědomém, systematickém a poctivém přístupu k tvorbě. Přes tento do jisté míry experimentální charakter ale práce zároveň nese známky kontinuity se starší tvorbou autorky – společným rysem by mohla být náchylnost ke zpodobování banálních předmětů a situací v tajemném a někdy poněkud děsivém hávu.

Obhajoba práce dokládá intenzivní a zaujaté přemýšlení nad tématem, které se autorky zjevně dotýká. Předkládané teze ale ve mně vyvolávají řadu pochybností. Autorka sice píše, že jí jde o zkoumání posouvajících se hranic mezi šílenství a normalitou, spíše se ale zdá, že mluví z pozice jakési neproblematizované normality a jednoduše odsuzuje šílenství, které pro ni reprezentují fenomény dětských soutěží krásy a kreativního stříhání psů. Pohoršuje jí, že tyto jevy jsou běžně přijímány, ačkoliv jsou neakceptovatelné, protože jsou nadbytečné a odporují přirozenosti. Nenacházíme ale takřka ve všech kulturních projevech jakousi míru spojení přirozeného a nepřirozeného, účelného a nadbytečného? Není samotný pojem „kultura“ definován v opozici vůči přírodě? Otázkou tedy je, zda jsou zkoumané jevy skutečně natolik šílené. A pokud ano, proč bychom měli nutně brát šílenství jako něco negativního? Není šílenství něčím, co vytváří sám rozum jako svůj protiklad, který potřebuje k tomu, aby si udržel vlastní mocenské postavení? Má poslední pochybnost se týká autenticity autorčina kritického postoje k jevům, na něž reaguje: skutečně s nimi tak zásadně nesouhlasí? Není za tím vším primárně fascinace? Nejsou zkoumané subkulturní fenomény s jejich bizarní kreativitou pro autorku především zdrojem zajímavého vizuálního materiálu, ze kterého se dá efektně těžit? I přes tyto výhrady, které ostatně směřují spíše k autorčině interpretaci vlastního díla než k práci samotné, hodnotím bakalářskou práci jako výbornou.

Návrh hodnocení: A

Vypracoval: Václav Magid

Datum: 10. 6. 2013

Podpis: